

JON JOARISTI ETA BERE "BUCLE MELANCOLICOA"

1. Garbi estan dezu zure lan ori ez dala Abertzaletasunaren Historia zeatz bat, abertzale batzuen historiak baizik: "Historias de Nacionalistas Vascos".

2. Unamuno dezu danen buru... Gero Sabin, zearka begizatua... Eli Gallastegi... eta Bilbao "bocho"ko erdal-dun kumeak... eta Eskolapiotakoak... Arzallus ere, (nola ez?) ikutzen dezu bere jesuita jantzi ta guzti...

Baña ez dituzu Gipuzkoa'ko baserriak aitatzen ere... HB ortxen dago errotuta; euskaldun baserrietako gazte euskaldunen artean...

3. Euskaldunen jatorria ez dakizu nundik datorren; ez dezu, beintzat, antzerarik ematen... Arzallus'en abertzaletasunari buruz ari zeranean, onela diozu: "Su racialismo recoge elementos del discurso de antropología física de los años veinte al treinta de nuestro siglo (vagas y, por qué no decirlo, inoctas referencias al RH negativo, a los cráneos cromañoides, etc...)".

Badirudi gai oiek ez dizuela errespeto aundirik ematen... "Cromañoide" kaska-ezurretik atera zuen D. Jose Migel Barandiaran'ek hipotesis ura, alegia, euskaldunek ez dirala kanpotik etorri eta ez joateko emendik at, jatorria aurkitzeko, emen, Pirenee inguruan sortu bai zan aren azkazia, Cromagnon'eko leñotik...

Hipotesis ura tesis biurtzera joan da 1940 amarkadatik ona. Orduan, Argetina'n, eta ez Euskalerra'n, sendagille batek aztertu zuen bertako 400 euskaldunen odola eta andik onera sortu zan RH'ren arazoa; gero, Sorbona'ko irakasle eta Toulouse'ko Unibersidadeko beste irakasle batek, orixen berbera agertu dute 1970'aren amarkadan... Azkenik, 1990ean orra nun azaltzen zaigun Luigi Cavalli Sforza, Italiar genovatarra, Laterri Batueta; ko Ikastola Nagusi batek, euskaldunen geneak aitatzen... Guztiak, Gure Maixu Don Jose Migel'en hipotesis ura, tesis biurtzen gaurko euskaldunen gorputzetik: odol mota, RH eta geneen bidetik aldarrikatzen digute euskalduna bertakoa dala eta ez Asia'tik edo Afrika'tik etorria, zuzenean beintzat, Cromagnon'eko zulotik, baizik...

Baña, zuk oiek ez dakizkizu, ala ori orrela ez ba'da, ez dezu beintzat aitzera ematen...

4. Unamuno, Sabiñ'ek eta ainbeste joandan gizaldiko jakintsuek, ez zeukaten euskaldunen jatorria billatzeko, izkuntza besterik... Eta izkuntzatic bakarrik, naiko garbitasun atera zuten; okerrak ere bai. Gaur-eguneko jakintsuek, ordea, aiek ez zuten ainbat lagungarri dute: eun leize marrazkiz beteak; beste ainbeste leize-egoitzak; Ieizeak illak eortzeko; 500 baño trikuarri geiago gure mendietan: cromlechs'ak ez gutxi... Oiek danak arkeolojiaren lagun-tzak dituzu, euskaldunen asiera billatzeko... Eta bide auek

danak Dn. Jose Migel "en hipotesis segurtatzen dute; Unamuno'k, Sabiñ'ek eta abarrek, euskera utsez, ezin egin izan zutena... Nun gelditzen da zure Arzallus'eri buruzko ura "(vagas y, por qué no decirlo, inoctas referencias al RH negativo, a los cráneos cromañoides, etc...)".

5. Unamuno'k Euskalerra eta euskera utzita Salamanca'ra jo zuan... eta Castilla'ko aizeak eman zion oorea eta fama... Pio Baroja'k Madrid'etik zabaldu zuen bere izena, Caro Baroja bertakoa da eta zuk ere antxen billatu dezu aupada emango zizuen eta zure izena zabaldu eta luzatuko zuen indarra... Madrid'en bedeinkatua izaten da euskaldunen berri onak (Olazabal'en txamarra orlegia, Juanitok 14 zortzimillako tontorrak igo ba'ditu, Olano munduko txapel-duna gertatzen ba'da...) orrelakoak beti izaten dira "españolak"; ez dizute kasualidadez ere euskaldunak direnik esango; Baña emengo bateren batek okerrik egiten ba"du, albiste-emalledun guztiek esango dizute argi-eta garbi, ori "vascoa" dala.

Baña, joko orretara oituta dago euskalduna Goto eta Franco'en garaietik onera: orduko kronika zaarrak, eurak idatzitakoak, beti jartzen zuten euskalduna terrorista utsa ba'litz bezela; eurok egindako sarraskiak, berriz, oore aundikoak izaten ziran...

"Castelle" izena, lenengo aldiz idatzita, Valle de Mena'n, gaur eguneko Bizkai'ko muga berean agertzen da, "Las Glosas" liburuak dionez. Eta Castilla, lur zabala, euskaldunen odoletik sortu zan eta moroen eskutik Naparro-Aragoi'ko Basconiek, Gipuzkoa'ko Varduloek eta Bizkai'ko Caristi eta Nervionék (Errioxa eta Burgos era zabal-tzen zituzten beuron erroak), oiek askatu zuten eta eman zioten askatasunakin, akenik, izkera berbera ere bai... Latiñez ari dirala sortu zuten euskaldunek Gaztelera... Odol eta animaren erdia jaso zuen Castilla'k euskaldunen zere-tik...

1801'an konturatu zan Humboldt alemaniarra, eta idatzi ere bai, Castilla'k gorroto ziola Bizkaia'ri, bekaitzez, eta Bizkaiko burniari, Ebro'ko mugan, berealako zergak ipintzean, merkeagoa zala Londres'ko burnia Castilla'n, Bizkai'ko baiño... Anaiak ez ba'gera, lengusu txikiak gutxienez bai... Nola sortu ote zitzaion euskaldunen ganako ikusi eziña?

6. Zure liburua perretxiko tortilla bat irudi zait: badira ontoak, zizak, tripakiak, era guztietako perretxikoak eta "entoloma lividum" naikoak, danen artean banatuta... Euskaldunen abertzaletasuna iltzeko? Ala erdal-duna pozteko?

ARRINDA'TAR ANES